

Telegraf Państwowy

Blankietu № 48

Przewodnika №

Otrzymaany dn. / 19 r.

o godz. min. od

Podpis urzędnika

TELEGRAM.

21. IX 1919.
aa K.S.
1556/12

z + tu kaptan sławek + dzień dobry + / godz. min.

tu rotmistrz radziwill czesc panu kapitanowi .-

czy moj wczorajszy hughes zostal panu kapitanowi wreczony ?

+ nie jeszcze nie kto przyjal ? ? por dobrodzicki .+

dalej .+ według ostatnich meldunkow z kowna sytuacja

zadnym zmianom nye uległa wypuszczono około 20 osob

cywilnych i kilka wojskowych ktore indałowano o

przekonania polityczne lub tez o przynaleznosc partyjna polska

.- wyjasnilo sye niezbiecie ze aresztowania odbyly sie bez

wszelkich dowodow i po prostu za polskosc zamiast garsci

uwolnionych przypedzono w ostatnich dniach do wiezienia czasami

po 50 do 60 osob intelegencji polskyej pogrom

polskosci przeniosl sye z kowna na prowincje okolice janowa

wendziagoly i koszedar polnocna suwalszczyzna rzad

rozpowszechnia na nowo odezwe antypolskie o o chaa'nn o

charakterze bolszewickim zolnierze urzadzaja pogromy polakow

, rabunki podpalania zniecania sie w straszliwy sposob nad

aresztowanymi system szpiegostwa doprowadzony do

ostatecznosci. Orzełek

fotografja pilsudzkiego

396 44

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Zarząd Telegrafów nie przewiduje odpowiedzialności wywołanej z użyciem telegrafów

Telegraf Państwowy

TELEGRAM.

Blankietu No 49

Przewodnika No

Otrzymany dn. / 19 r.

o godz. min. od

Podpis urzędnika

z polska gazeta nawet dziennik berliński sa

Uwagi: dokumentami kompromitującymi których nikt nie odwaga się

przechowywać ostatnio zauważono prowadzonych do

wiezienia gromadki żołnierzy litewskich - strejk ogólny

16/9 - został złamany - sklepom zagrożono karą po

dziesięć tysięcy marek - komendant mikucki groził

strejkującym śmiercią - strejkujących robotników

wyzucano z mieszkań i bity korbami już wieczorem komitet

strejkowy pod groźbą kary śmierci ogłosił strejk za skończony

rzad pieniędzy w dalszym ciągu niema agitacja za

zakupowaniem bonów bez skutku pomimo organizowanych

wieczorów. Ludność odnosi się biernie wobec tej agitacji

- Żydzi hałasliwie okazują swe sympatje dla

państwowości litewskiej Birzyszko zwrócił się

do Wasilewskiego z prośbą o pozwolenie na wyjazd swój i

herbaczewskiego do Kowna chodzi im o zbadanie sprawy

na miejscu wobec coraz większych różnic w stanowisku

Litwinów wileńskich a rządu kowieńskiego w ogóle polityka

kowieńska wywołuje konsternacje u Litwinów tutejszych

Zarząd Telegrafów nie przyjmuje odpowiedzialności wysyłki z późnego przesłania lub do-
gramów

i oznacza: 1) miej-
nia
ek telegrafu przyjęty z aparatu drukowa-
gramu, 3) ilość słów, 4) dzień nadania, 5)

recept

Telegraf Państwowy

TELEGRAM.

Blankietu № 50

Przewodnika №

Otrzymał dn. / 19 r.

o godz. min. od

Podpis urzędnika

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

z waldemaras powiedział birzyszcze jazda do kowna nye
Uwagi słu potrzebna wkrótce będziemy w Wilnie - Litwini
warszawscy w których pertraktują staniszewski
i sieroszewski wysłali do kowna umyślnego po zaciągnięcie
języka bo są skonsternowani - z wiadomości wojskowych -
- na zachód od szawel oddziały rosyjsko niemieckie w sile
około 10000 punkt koncentracyjny kurszący
ogólnie daje się zauważyć powolne posuwanie się w
kierunku na ponieważ Radziwiłiszki obsadzone przez Niemców
przez Radziwiłiszki słaby ruch wojsk niemieckich w kierunku
na ponieważ - pociąg pancerny niemiecki patroluje
linje do ponieważ, według słuchów miała nastąpić
porozumienie się między Litwinami i oddziałami rosyjsko
niemieckimi dla wspólnej antypolskiej akcji jako
realny rezultat tego porozumienia było by objęcie frontu
z dyneburga do rotensee przez oddziały
niemieckie rosyjskie - - protokolarnie jest
stwierdzone że patrol który z Gielwan szedł na Musniki był

Zarząd Telegrafów nie przyjmuje odpowiedzi na telegrafy z podanego przedania lub do-
wieszania. 1) nadania, 2) nadania, 3) ilość, 4) gramu przy, 5) godzin, 6) ilość nadania.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

398

Telegraf Państwowy

TELEGRAM.

Blankietu No 51

Przewodnika No

Otrzymany dn. / 19 r.

o godz. min. od

Podpis urzędnika

Handwritten initials and a red Roman numeral 'IV' with a horizontal line underneath.

z prowadzony przez Niemca słabo mówiącego po Litewsku
 w mundurze Litewskim .- dzisiaj w nocy Luzna banda
 Uwagi s/l... Litewska zdaje się także pod kierunkiem niemieckim
 atakowała owanty przez nadeszłe posiłki zostali
 stamtąd wylani szczegółów brak .- proszę pana
 kapitana bezwarunkowo kopje mego wczorajszego Hughesa
 dołączyć do mego sprawozdania dla pana ministra Skrzyńskiego
 czy pan kapitan ma coś może do zakomunikowania .-
 por Koscialkowski uważa rozwiązanie o s n .-
 w tej chwili za krok mogący pociągnąć za sobą poważne
 konsekwencje mogłoby to wywołać między zainteresowanymi
 ferment przeciwko nam z powodu licznych osób
 którzyse z tego powodu skompromitowali > porucznika
 Bobrowskiego jeszcze nie widziałem część panu kapitanowi .+

1) miejsce nadania,
 2) numer telegramu, 3) i
 4) nazwa nadawcy
 5) nazwa odbiorcy
 6) nazwa przelazca
 7) nazwa kierunku przelazu
 8) nazwa miejsca przelazu
 9) nazwa miejsca docelowego
 10) nazwa miejsca nadania

INSTITUTE ARCHIVES New York

NACZELNIK DOWODZITWO WOJSK POLSKICH
 ADJUTANTURA GENERALNA
 WARSZAWA
 Dz. 1556/52 dnia 27/IX 1919 r.
 Załącz. Wydział.

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

Handwritten number 46

Handwritten number 399

Z Wilna, Sztabu. 21/IX.19.

1556/T.2.

-Tu kapitan Sławek. Dzień dobry.

-Tu rotmistrz Radziwiłł. Cześć panu kapitanowi. Czy mój wczorajszy Huges został panu kapitanowi wręczony?

-Nie, jeszcze nie. Kto przyjął?

-Por. Dobrodzicki. Dalej. Według ostatnich meldunków z Kowna sytuacja żadnym zmianom nie uległa. Wypuszczono około 20 osób cywilnych i kilka wojskowych, które indagowano o przekonania polityczne lub też o przynależność partyjną polską. Wyjaśniło się niezbyt, że aresztowania odbyły się bez wszelkich dowodów, po prostu za ~~praktykę~~ polskość. Zamiast garści uwolnionych przypadkowo w ostatnich dniach do więzienia czasami po 50 do 60 osób z inteligencji polskiej. Pogrom polskości przeniósł się z Kowna na prowincję, okolice Janowa, Wendziagoły, Koszedar, północną suwalszczyznę. Rząd rozpowszechnia na nowo odezwy antypolskie o charakterze bolszewickim; żołnierze urządzają pogromy Polaków, rabunki, podpalania, znęcania się w straszliwy sposób na aresztowanymi. System szpiegostwa doprowadzony do ostateczności. Orzełek, fotografia Piłsudskiego, ~~przebieg~~ polska gazeta nawet dziennik berliński są dokumentami kompromitującymi, których nikt nie odważył się przechowywać. Ostatnio zauważono prowadzone do więzienia gromadki żołnierzy litewskich. Strejk ogólny 16/IX został złamany. Sklepowi zagrożono karą ~~śmierci~~ po dziesięć tysięcy marek. Komendant Mikuckis groził strejkującym śmiercią. Strejkujących robotników wyrzucano z mieszkań i bito kolbami. Już wieczorem komitet strejkowy pod grozą kary śmierci ogłosił strejk zakończony. Rząd pieniędzy w dalszym ciągu niema. Agitacja za kupowaniem bonów bez skutku, pomimo organizowanych wieców. Ludność odnosi się biernie wobec tej agitacji, Żydzi hałasliwie okazują swe sympatje dla państwowości litewskiej. Birzyszko zwrócił się do Wasilewskiego z prośbą o pozwolenie na wyjazd swój i Herbaczewskiego do Kowna. Chodzi im o zbadanie spraw na miejscu, wobec coraz większych różnic w stanowisku Litwinów wóleńskich a rządu kowieńskiego. Wogóle polityka kowieńska wywołuje konsternację u Litwinów tutejszych. Waldemar powiedział Birzyszce: jazda do Kowna nie potrzebna. Wkrótce będziemy w Wilnie Litwini warszawscy, z którymi pertraktują Staniszewski i Sieroszewski, wysłali do Kowna umyślnego po zaciągnięcie języka, bo są konsternowani. Z wiadomości wojskowych: na zachód od Szawek oddziały ro

syjsko-niemieckie w sile około 10000. Punkt koncentracyjny Kurszany
Ogólnie daje się zauważyć powolne posuwanie się w kierunku na Poniewież. Radziwiliszki obsadzone przez Niemców. Przez Radziwiliszki sła by ruch wojsk niemieckich w kierunku na Poniewież. Pociąg pancerny niemiecki patroluje linię do Poniewieża. Według słuchów miało nastąpić porozumienie się między Litwinami i oddziałami rosyjsko-niemieckimi dla wspólnej antypolskiej akcji. Jako realny rezultat tego porozumienia było by objęcie frontu z Dyneburga do Rotensee przez oddziały niemiecko-rosyjskie. Protokularnie jest stwierdzone, że patrol który z Gielwan szedł na Musniki był prowadzony przez Niemca, sła bo mówiącego po litewsku, w mundurze litewskim. Dzisiaj w nocy luźna banda litewska, zdaje się także pod kierunkiem niemieckim, atakowała Owanty. Przez nadeszłe posiłki zostali stamtąd wylani. Szczegółów brak. Proszę pana kapitana bezwarunkowo kopję mego wczorajszego Hugesa dołączyć do mego sprawozdania dla pana ministra Skrzyńskiego Czy pan kapitan ma coś może do zakomunikowania? Por. Kościółkowski uważa rozwiązanie O.S.N. w tej chwili za krok mogący pociągnąć za sobą poważne konsekwencje. Mogłoby to wywołać między zainteresowanymi ferment przeciwko nam z powodu licznych osób, które sła z tego powodu skompromitowały. Porucznika Bobrowskiego jeszcze nie wódziałem. Cześć panu kapitanowi.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York